

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/810 - 0 / 2017
Érkezett:	2017 MÁRC 24.
Példány: 3	Kezelőiroda: <i>lu</i>
Melléklet: 3x2+9 db	

KLARIA
Alkotmánybíróság

1015 Budapest,
Donáti utca 35-45.

2017 MÁRC 17.

Debreceni Törvényszék útján!

4026 Debrecen,
Perényi u. 1.

h 14 c 60 14 563 5802
1
2
2.Fpkh.7/2016/19

h5
Alkotmányjogi
panasza

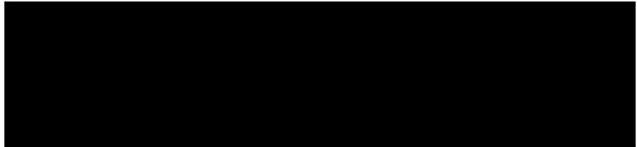

hitelezőnek

képv.: Dr. Arányi Szabolcs ügyvéd

a

adós ellen

I.f.-on 2.Fpkh.7/2016. számhoz

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A [REDACTED] hitelező, mint indítványozó kívül jegyzett, M/1-M/2 szám alatt csatolt meghatalmazással és cégkivonattal igazolt jogi képviselőnk útján, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény („**Abtv.**”) 27.§-a alapján, a [REDACTED] adós ellen a Debreceni Törvényszék előtt fenti ügyszámon indult kifogásolási eljárásban hozott, a Kúria Gfv.VII.30.675/2016/5. ssz.-ú végzése („**Végzés**”) ellen – a Debreceni Ítéletábla Fpkhf.III.30.253/2016/2. ssz.-ú végzésére („**II.f.-ú végzés**”) kiterjedően –

alkotmányjogi panaszt

terjesztünk elő; kérjük a t. Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján a Kúria Végzését az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésébe [tulajdonhoz való jog], valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe [tisztességes eljáráshoz való jog] ütközése okán – a II.f.-ú végzése is kiterjedő hatállyal –semmisítse meg.

Az Abtv. 27. § b) pontja alapján akként nyilatkozunk, hogy az indítványozónak a Kúria jogerős Végzése ellen nincs további jogorvoslati lehetősége.

Az Abtv. 52. § (5) bekezdés értelmében akként nyilatkozunk, hogy az indítványozó adatainak zárt kezelését nem kérjük.

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő – tekintettel arra, hogy a Végzést 2017-01-13-án vettük át – megtartásra került.

A jelen beadványban a dőlt betűs, kisebb betűméretű szövegrészek a felettük található magyar nyelvű fordítás alapját képező, az Emberi Jogok Európai Bírósága eredeti angol nyelvű szövegrészei.

Tájékoztatjuk a T. Alkotmánybíróságot, hogy a jelen eljárás tárgyát képező ügy – amellet, hogy tudomásunk van róla, hogy a T. Alkotmánybíróság elé benyújtásra került – a tényszerű történeti összefüggésen túl jogi értelemben semmilyen szempontból nem függ össze a [REDACTED] által a Debreceni Törvényszék előtt 2.Fpk.129/2015. számhoz 2017. március 10-én benyújtott, a Kúria Gfv.VII.30.766/2016/9. ssz.-ú végzése elleni alkotmányjogi panasszal:

- A jelen ügyben a kérelmünk kizárólag az indítványozó hitelező vitatott hitelezői igényét elutasító kúriai végzés (és annak előzményeként a jogerős másodfokú végzés) Alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányul;
- A [REDACTED] alkotmányjogi panaszának tárgya pedig magát a felszámolást lezáró egyezséget jóváhagyó kúriai végzés.

I. A TISZTESSÉGES ELJÁRÁSHOZ VALÓ JOG [ALAPTÖRVÉNY XXVIII. CIKK (1) BEK.] SÉRELME

A KÚRIA INDOKOLÁSA TELJESEN ELLENTÉTES A KÚRIA SAJÁT GYAKORLATÁVAL

1. A Kúria Végzése sérti az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát, mert az indítványozó felülvizsgálati kérelmében részletesen ismertetett, maga a Kúria által is

irányadónak tekintett és alkalmazott, évtizedek óta következetes bírói esetjogot teljesen figyelmen kívül hagyta, a mellőzés okairól pedig semmiféle indokolást nem adott.

2. A Kúria által eldöntendő jogkérdés az volt, hogy **önmagában egy számla kiállítása eredményezheti-e a számla alapjául szolgáló szerződés módosítását.**
3. A Kúria a Végzés indoklásában a saját gyakorlatát szándékosan megkerülte és a saját gyakorlatával szemben akként indokolt, hogy a jelen esetben nem a számla kiállítása, hanem a számla kiállításával megtestesült ráutaló magatartás eredményezte a szerződés módosítását.
4. A Kúria a Végzésben tehát lényegében azon az alapon utasította el az indítványozó hitelezői igényét, hogy az indítványozó, mint hitelező által a szerződéses ártól eltérő áron kiállított számla kibocsátásával, illetve a számla teljesítésével a felek az alapul fekvő jogviszonyt ráutaló magatartással módosították, így a hitelezőnek a számlázott áron felüli követelése megalapozatlan. Ez az érvelés ellentétes a Kúria saját gyakorlatával, ezért Alaptörvény-ellenes, az alábbi okokból;
5. Elsődlegesen azért, mert a számla kiállítása a Kúria saját, állandó gyakorlata szerint önmagában nem minősül a szerződéses ár tekintetében szerződésmódosításnak. Ennek oka, hogy a számla egy pénzügyi-számviteli kategória, egy bizonylat, míg a szerződéses ár egy követelés. A számla és a követelés pedig nem ugyanazon fogalmak.
6. A számla kiállítása tehát sem a Ptk., sem más jogszabály alapján, továbbá a Kúria saját gyakorlata alapján sem minősül szerződésmódosításnak, ez egy jogilag téves és megalapozatlan bírói álláspont. Ráadásul a jelen ügyben a hitelező kifejezetten nyilatkozta, hogy a számlát kárenyhítés okán volt kénytelen a szerződés szerinti ártól eltérően kiállítani.
7. Az indítványozónak a kifogásolási eljárásban mindvégig hivatkozott álláspontja megegyezik a közel három évtizede irányadónak tekintett bírói gyakorlatban kialakult elvi állásponttal: E körben hivatkozunk a **BDT2007.1713** számú – ráadásul a jelen ügy tényállásával lényegében egyező tárgyú – jogesetre, amelyben a bíróság kimondta, hogy *„[s]zerződést módosító joghatás csak olyan magatartáshoz fűződhet, amely a közfelfogás szerint is kétségtelenül fejezi ki a szerződési akarat módosult tartalmát. **Önmagában abból, hogy a jogosult nem a szerződésben szereplő áron állítja ki a számlát, a kötelezett pedig a számlának megfelelően teljesíti a kifizetést, még nem következik, hogy a felek a szerződést ráutaló magatartással módosították volna** [kiemelés az indítványozótól]”*.

„Az alperes az adott esetben a veszteséget okozó piaci hatás kiküszöbölése érdekében 2004. október 6-i levelében vételár-módosítási ajánlattal élt, a szerződésben írtakkal szemben kg-onként 390 Ft megfizetését vállalta. A szerződés módosításához azonban - mint a létrejöttéhez is - a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezése szükséges [Ptk. 205. § (1) bek.], az alperes egyoldalú árajánlata módosítást nem eredményezett”.

„Tény, hogy az alperes ármódosító ajánlatát a felperes kifejezett jognyilatkozattal nem fogadta el. A szerződési (szerződésmódosítási) akaratot ugyanakkor ráutaló magatartással is kifejezésre lehet juttatni [Ptk. 216. § (1) bek.]. A hallgatás azonban önmagában nem beleegyezés, ráutaló magatartásnak akkor minősül, ha az összes körülményekből az következik, hogy beleegyező akaratot fejez ki. Kétségtelen, hogy a felperes az alperes szerződésmódosítási ajánlatát követően teljesítési kötelezettségének eleget tett, a libákat

folyamatosan szállította és számláiban a vételárat 390 Ft/kg összegben tüntette fel. Téves azonban az az alperesi felfogás, amely szerint, ha a felperes nem fogadta el a módosított árat, másfelé értékesíthetett volna. A felperes ugyanis a megkötött szerződés teljesítéséhez ragaszkodott, amelynek alapján az alperest terhelte az átvételi kötelezettség. Az adott piaci körülmények között a szerződés tényleges teljesítése nem a felperesnek az ármódosítást elfogadó ráutaló magatartását juttatta kifejezésre. Ha mégis másfelé értékesített volna, a különbözeti vételárat akkor is követelhetette volna az alperestől (fedezeti eladás)”.

*„A számlázást illetően a körülmények mérlegelése alapján elfogadható az a felperesi magyarázat, amely szerint, ha legalább a vételár egy részéhez hozzá akart jutni, az alperes által elismert áron kellett számláznia, mert a szerződés szerinti áron kiállított számlát az alperes egyáltalán nem egyenlítette volna ki. **Önmagában abból, hogy a teljesítést követően a jogosult nem a szerződésben foglaltaknak megfelelően állítja ki a számlát, a kötelezett pedig a számlának megfelelően teljesíti a kifizetést, még nem következik, hogy a felek a szerződést ráutaló magatartással módosították volna (EBH2004.1118).** Önmagában tehát az a tény, hogy a felperes az alperes alacsonyabb árajánlata után is teljesített és az ajánlat szerint számlázott, nem ad alapot a ráutaló magatartással történt szerződésmódosítás megállapítására. A szerződés tárgya több hónapon át nevelt (tartott) élő állatok szállítása volt, az optimális időben történő leadás elmaradása az állatok elöregedése és a túltartás költségei miatt a felperesnek gazdasági hátrányt okozott volna (BH1987.365) [kiemelés az indítványozótól]”.*

„Ilyen körülmények mellett a ráutaló magatartással történő szerződésmódosítás nem állapítható meg, a felperes - közös akaratot egyértelműen kifejező módosítás hiányában - a szerződésben kikötött árat jogszerűen követelheti”.

8. Hivatkozunk továbbá ebben a körben a **BH 2007.9.394** sz. eseti döntésre, amelyben a bíróság kimondta, hogy **„[ő]nmagában abból, hogy a teljesítést követően a vállalkozó nem a szerződésben foglaltaknak megfelelően állítja ki a számlát, még nem következik, hogy a felek a szerződést ráutaló magatartással módosították [Ptk. 240. §]”**.¹
9. Hivatkozunk továbbá az **EBH 2004.1118** sz. jogesetre is, amelyben a bíróság akként foglalt állást, hogy **„[ő]nmagában abból, hogy a teljesítést követően a vállalkozó nem a szerződésben foglaltaknak megfelelően állítja ki a számlát, a megrendelő pedig a számlának megfelelően teljesíti a kifizetést, még nem következik, hogy a felek a szerződést ráutaló magatartással módosították volna [Ptk. 240. §]”**.²
10. A fentieket összefoglalva: a Kúria indokolásával ellentétben a számla kiállítása nem csak hogy kifejezett szerződésmódosításnak, de a még csak ráutaló magatartásnak sem tekinthető az adott körülmények között.
11. Kiemeljük, hogy a Végzés fentiek szerinti, a lent részletesen kifejtettek okán Alaptörvény-ellenes indokolása önmagában megalapozza a Végzés megsemmisítésének indokoltságát, ezért a jelen eljárásnak álláspontunk szerint nem képezi a tárgyát az a kérdés, hogy a Kúria Végzése érdemben milyen további okokból jogszabálysértő. A teljesség kedvéért ugyanakkor indokolt megjegyezni, hogy

¹ Legf. Bír. Pfv. VII. 21.660/2004.

² Legf. Bír. Pfv. VII.22.294/2006.

- az eljárásban teljes körűen bemutattuk és bizonyítottuk, hogy az adós az erőfölényével visszaélve eszközölte a számláknak a megállapodott árnál alacsonyabb áron történő kiállítását. Tette ezt oly módon, hogy azzal fenyegette az indítványozót, hogy amennyiben nem 400 Ft/kg egységáron kerül számlázásra a liba, az esetben egy darabot sem vesz át;
 - Amennyiben a hitelező nem a fentiek alapján állítja ki a számláit, akkor még a jelenleginél is súlyosabb anyagi vesztesége keletkezett volna, ugyanis a libákat másnak eladni objektív okokból már nem lett volna lehetséges;
 - Az a körülmény, hogy az indítványozó a kárainak enyhítése érdekében a számlákat 400 Ft/kg áron állította ki, nem jelenti azt, hogy a szerződéstől eltérő árat bármikor is véglegesnek tartotta volna, akár szóban, akár írásban, akár ráutaló magatartással. Az eljárásban tényszerűen egyetlen olyan peradat nem került elő, amely a Kúria Végzésnek ezen megállapítását alátámasztotta volna.
12. A Kúria Végzése a fentieket összefoglalva abból a konkrét okból Alaptörvény-ellenes és sérti az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát, hogy egyetlen, ezt alátámasztó, vagy akár erre utaló bizonyíték nélkül, a bíróságok és a Kúria saját gyakorlatával szemben azt állapította meg, hogy a szerződéstől eltérő összegben történő számla-kiállítás a szerződés módosítását eredményezte. Ezen indokolás az alábbi ok miatt Alaptörvény ellenes.

ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉG

13. A bírói esetjog egysége és következetessége az eljárás tisztességének szempontjából alapvető alkotmányossági követelmény. Az Emberi Jogok Európai Bírósága („**Bíróság**”) a **Frimu és mások kontra Románia ügyben** (45321/2011) elvi érveléssel hangsúlyozta a bíróságok gyakorlata következetességének és az esetjog egységességét biztosító mechanizmusok létrehozásának fontosságát. Amennyiben az esetjog következetlen, az az Egyezmény (Emberi Jogok Európai Egyezménye) 6. cikk 1. pontjának sérelmét jelenti.³
14. Kiemelten hivatkozunk a Bíróságnak a **Atanasovski kontra „Macedónia volt Jugoszláv Köztársaság” ügyben** (36815/03) hozott ítéletére, melyben kimondta, hogy a kialakult ítélkezési gyakorlat léte azt a kötelezettséget rója a legfelsőbb bírói fórumra, hogy érdemibb módon indokolja az esetjogtól való eltérést – ennek elmulasztása ugyanis sértené az egyén megfelelően megindokolt döntéshez való jogát:

„Ebben a körben a Bíróság megállapítja, hogy a **Legfelsőbb Bíróság oly módon változtatta meg a panaszos ügyében alkalmazott esetjogot, hogy az ellentétben áll a már kialakult bírói gyakorlattal**. Ezzel kapcsolatban a Bíróság megjegyzi, hogy az esetjog fejlődése önmagában nem áll ellentétben az igazságszolgáltatás hatékony működésével, hiszen a dinamikus és fejlődőképes megközelítés hiánya veszélyeztetheti a reformok vagy újítások lehetőségét. Mindazonáltal, (a Bíróság) hivatkozik arra is, hogy a **kialakult bírói gyakorlatot figyelembe kell venni az adott ügy indokolásának kialakítása során**. A jelen ügyben a **Legfelsőbb Bíróság eltért mind az alsóbb bíróságok, mind saját joggyakorlatától**. Ezzel kapcsolatban a Bíróság újfent rámutat

³ Frimu és mások kontra Románia (45321/2011), § 43-44., továbbá vö: Legrand kontra Franciaország, (23228/08), § 37.

arra, hogy a bírói jogbiztonság és a jogos várományok védelme nem öleli fel a kialakult bírói gyakorlathoz való jogot. Mindazonáltal, az ügy meghatározott körülményeinek fényében, a Bíróság úgy ítéli meg, hogy **a kialakult ítélkezési gyakorlat léte azt a kötelezettséget rója a legfelsőbb bírói fórumra, hogy érdemibb módon indokolja az esetjogtól való eltérést [...] [kiemelés az indítványozótól]**”.

„38. In these circumstances, the Court observes that the Supreme Court changed the jurisprudence in the applicant’s case by deciding it contrary to already established case-law on the matter. In this connection, the Court notes that case-law development is not, in itself, contrary to the proper administration of justice since a failure to maintain a dynamic and evolutive approach would risk rendering it a bar to reform or improvement. However, it recalls that the existence of an established judicial practice should be taken into account in assessing the extent of the reasoning to be given in a case (see, mutatis mutandis, Gorou v. Greece (no. 2) [GC], no. [12686/03](#), § 38, ECHR 2009). In the present case, the Supreme Court deviated from both the lower courts’ and its own jurisprudence on the matter. In this connection, the Court recalls that the requirement of judicial certainty and the protection of legitimate expectations do not involve the right to an established jurisprudence (see Unédic v. France, no. [20153/04](#), § 74, 18 December 2008). However, given the specific circumstances of the case, the Court considers that the well-established jurisprudence imposed a duty on the Supreme Court to make a more substantial statement of reasons justifying the departure. That court was called upon to provide the applicant with a more detailed explanation as to why his case had been decided contrary to the already existing case-law. [...]”

15. A jelen ügyben a Kúria érdemben semmivel nem indokolta, semmilyen magyarázatot nem adott arra, hogy az eddig az indítványozó által is irányadónak tekintett bírói gyakorlattól, a saját maga által alkalmazott gyakorlattól miért tért el.
16. Azon felül pedig, hogy a Kúria az irányadó bírói gyakorlat alkalmazását mellőzte, döntését olyan feltételezésekre alapította, amelyekre bizonyíték, még bizonyítási indítvány formájában sem, az eljárás során egyáltalán nem merült fel.
17. A Kúria álláspontja szerint a ráutaló magatartással történő szerződésmódosítás tényét igazolja, hogy ha az indítványozó nem fogadta volna el az adós által ajánlott árat, úgy kissé magasabb áron tudta volna értékesíteni a libákat még úgy is, hogy az adós semmit sem vesz át.⁴
18. Ez egy teljesen megalapozatlan, bizonyítékokkal alá nem támasztott feltételezés. Semmilyen peradat ugyanis nem merült fel az eljárás során arra vonatkozóan, hogy a libapiacon 2013-ban magasabb felvásárlási árak voltak és ezek mellett az indítványozó másnak értékesíthetett volna. A Kúria valójában saját alaptalan feltételezéseit jelenítette meg a Végzés indokolásában, melyen indokolás nem alapulhat.
19. A Kúria a ráutaló magatartással történő szerződésmódosítás tényét bizonyítottnak látta azáltal is, hogy az indítványozó 2014-ben (!) ugyanúgy az adósnak szállított.⁵ A Kúriának ugyanakkor nem azt kellett volna vizsgálnia, hogy 2014-ben mi történt, amikor a felek egyébként új szerződést kötöttek, hanem azt, hogy 2013-ban a felek a szerződést ráutaló magatartással módosították-e. Önmagában az a körülmény, hogy utóbb a felek új szerződést kötöttek, nem jelenti azt, hogy az előzőt szerződést módosították volna és az indítványozó az őt megillető követelésről lemondott volna.

⁴ Végzés, 5. oldal, 12. pont, 6. sor

⁵ Végzés, 5. oldal, 12. pont, 10. sor

20. A Kúria fenti eljárása a Bíróság hivatkozott döntéseinek fényében egyértelműen sérti az indítványozó tisztességes eljáráshoz, azon belül is a megfelelően indokolt döntéshez való jogát. Következésképpen, a Kúria Végzése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.

II. A TULAJDONHOZ VALÓ JOG [ALAPTÖRVÉNY XIII. CIKK (1) BEK.] SÉRELME

21. Sérült továbbá az indítványozó tulajdonhoz való joga, mert a Kúria Végzése önkényesen és a törvényes kereteken túlterjeszkedve fosztotta meg az indítványozót az őt megillető közel 200 milliós vagyoni követeléstől, azáltal, hogy magatartását, mint joglemondó nyilatkozatot, parttalanul kiterjesztően értelmezte.
22. Az Alkotmánybíróság több eseti határozatában foglalkozott a tulajdon alkotmányjogi fogalmával. Gyakorlatában mérőföldkőnek tekinthető **64/1993 (XII. 22.) AB határozat** elvi érveléssel mondja ki, hogy az alkotmányos tulajdon fogalma nem szükségképpen követi a polgári jogi tulajdon fogalmát, az Alaptörvény az egyéni cselekvési autonómiát *anyagi oldalát* részesíti védelemben.
23. Az Alkotmánybíróság a **50/2004 (XII. 6.) AB határozatban** a magyar alkotmányos tulajdonfogalom eredetével kapcsolatban nemzetközi kitekintést tesz, különösképpen a Bíróságnak az Emberi Jogok Európai Egyezménye („**Egyezmény**”) Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkével kapcsolatban kialakult, Magyarországra is kötelezően irányadó joggyakorlatára vonatkozóan, miszerint *„[a]z Alkotmánybíróság tulajdonvédelmi felfogása e tekintetben összhangban van az Emberi Jogok Európai Egyezményével (a továbbiakban: Egyezmény) is. Az Egyezmény első jegyzőkönyve rendelkezik a tulajdonjogról, az azonban nem a szűk értelemben vett „tulajdonjogot”, hanem az ennél tágabb értelmű „javak békés élvezetéhez” való jogot védi [kiemelés a kérelmezőtől]”*.
24. A „javak békés élvezetéhez” való jog a magyar dogmatikának megfelelően valójában a javakhoz kötődő minden vagyoni értékű jogot felölel. Az Alkotmánybíróság **17/1992 (III. 30.) AB határozata** szerint *„[...] az Alkotmány 13. §-ának (1) bekezdése nemcsak a tulajdonjog, hanem az azzal összefüggő minden vagyoni jog biztosítására vonatkozik.: [a]z Alkotmány 9. § (1) bekezdése ezért a tulajdonvédelem körében az egyéb vagyoni jogok védelmét is biztosítja. A jogösszehasonlítás is azt mutatja, hogy több külföldi alkotmánybíróság gyakorlata a vagyoni jogosultságokat az alkotmányos tulajdonvédelem körébe vonja [kiemelés a kérelmezőtől]”*.
25. Nem kérdéses tehát, hogy az indítványozót megillető vagyoni követelések alkotmányjogi védelmet élveznek.
26. A Bíróság az Egyezmény szerinti absztrakt tulajdonfogalom mellett részletesen kimunkálta az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkébe ütköző magatartásokat, illetve a korlátozás jogállami kereteit, az alábbiak szerint:
27. Az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkének második bekezdése értelmében *„Az előző bekezdésben foglaltak nem korlátozzák az államok jogát olyan törvények alkalmazásában, melyeket szükségesnek ítélnek ahhoz, hogy a javaknak a köz érdekében*

történő használatát szabályozhassák, illetőleg az adók, más közterhek vagy bírságok megfizetését biztosítsák”.

28. A második bekezdés – együttesen vizsgálva az első bekezdés második fordulatával – a Bíróság **Megadat.com [21151/04] ügyben** hozott ítélete szerint a fenti bekezdések azt a követelményt fogalmazzák meg az Egyezményben részes államok irányába, hogy **a tulajdonjogot kizárólag jogállami keretek között, a közérdeknek megfelelően, arányosan korlátozhatják**. A korlátozás jogszerűségét minden ügyben külön, az ügy körülményeit feltárva kell vizsgálni:

„Annak érdekében, hogy [a tulajdonjog korlátozása] eleget tegyen a második bekezdés követelményeinek, azt kell bizonyítani, hogy a tulajdonhoz való jog korlátozásának mértéke törvényes, a közérdeknek megfelelő és létezik egy megfelelő arányossági kapcsolat az alkalmazott eszközök és a -realitásnak megfelelő- cél között [kiemelés az indítványozótól].”

„66. *In order to comply with the requirements of the second paragraph, it must be shown that the measure constituting the control of use of property was lawful, that it was “in accordance with the general interest”, and that there existed a reasonable relationship of proportionality between the means employed and the aim sought to be realised”.*

29. A törvényességi kritérium vizsgálata mindenkor kiemelkedő jelentőségű, alkotmányos kötelezettség. Ennek keretében nem csak az követelmény, hogy a korlátozás jogállami keretek között az általános jogelveknek megfelelően (szükségesség, arányosság, diszkriminációmentesség) történjen, hanem hogy **az ilyen korlátozásokkal szemben a sérelmet szenvedett felet megfelelő és hatékony jogorvoslat illesse meg**. A **Capital Bank ügy [49429/99]** e követelményeket összefoglalóan tartalmazza:

„A törvényesség elvének megfelelően a nemzeti jogoknak kötelező jogvédelmet biztosítani a közhivatalok és hatóságok önkényes beavatkozásai és jogsértéseivel szemben az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv által védett jogi tárgyak tekintetében. Az 1. cikk nem tartalmaz explicit eljárási követelményeket, de a bírói ítélezés hiánya nem járhat ezen védelem sérülésével. Mindazonáltal ebből következik, hogy **a tulajdonhoz és birtokláshoz való jog korlátozásának együtt kell járnia olyan eljárásjogi garanciákkal, melyek az egyénnek megadják a valós lehetőséget saját álláspontjuk bemutatására és megvédésére felelős hatóságok előtt, abból a célból, hogy [az egyén] érdemben támadhassa az itt biztosított jogokat sértő körülményeket”.**

„134. *The requirement of lawfulness, within the meaning of the Convention, presupposes, among other things, that domestic law must provide a measure of legal protection against arbitrary interferences by the public authorities with the rights safeguarded by the Convention [...]* It is true that Article 1 of Protocol No. 1 contains no explicit procedural requirements and the absence of judicial review does not amount, in itself, to a violation of that provision [...] Nevertheless, it implies that any interference with the peaceful enjoyment of possessions must be accompanied by procedural guarantees affording to the individual or entity concerned a reasonable opportunity of presenting their case to the responsible authorities for the purpose of effectively challenging the measures interfering with the rights guaranteed by this provision”.

30. A jelen ügyben a Kúria éppen azáltal vonta el a tulajdonhoz való jog lényegét, hogy az indítványozó magatartását olyan kiterjesztő módon értelmezte, mely sem a Ptk., sem más

jogszabály rendelkezéseiből nem vezethető le, és amelyet a konkrét eljárás tényei sem támasztanak alá, ezáltal a törvény adta kereteken túlterjeszkedett.

31. Márpedig a tulajdon korlátozása csak jogállami keretek között történhet. Ez megfelelően irányadó a bíróságokra is, hiszen jogértelmező tevékenységük korlátját maga az Alaptörvény jelenti, különösen akkor, ha jogértelmezésük az alapvető jogokat is érinti.
32. Az Alaptörvény I. cikk (3) bek. értelmében „[a]z alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”
33. E körben a Kúria elmulasztotta annak figyelembevételét, hogy jogról lemondani vagy abból engedi csak *kifejezett* nyilatkozattal (régí Ptk. 207. § (4) bek.) lehet. Ezen szabálynak az alkotmányjogi értelemben vett tulajdonfogalom kapcsán garanciális jelentősége van, hiszen a joglemondó nyilatkozat értelmezése közvetlenül a tulajdonhoz való alapvető jogot érinti, mely csak törvény alapján, törvénynek megfelelően korlátozható. A védelem tehát e körben elsődlegesen a tulajdonost, mint jogosultat illeti meg, nem pedig a tulajdonjog kötelezettjét, jelen ügyben az adóst.
34. A Kúria Végzése ugyanakkor teljesen ellentétes a régi Ptk.-val és a bírói gyakorlattal, a számla kibocsátása nem kifejezett jognyilatkozat, így ezzel szemben ráutaló magatartásként történő megállapítása a törvényi kereteken túlterjeszkedve korlátozza az indítványozó tulajdonhoz való jogát [Alaptörvény XIII. cikk (1) bek.], ezért a Kúria Végzése alaptörvény-ellenes.

Tisztelettel:

